

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 348/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou LEGALSKILLS.SK, s. r. o., Legionárska 1/C, Bratislava, IČO 36 720 500, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Magdaléna Kollárová, a sťažovateľky advokátskej kancelárie LEGALSKILLS.SK, s. r. o., Legionárska 1/C, Bratislava, IČO 36 720 500, proti postupu a rozhodnutiu Okresného úradu Bratislava, pozemkového a lesného odboru č. OU-BA-PLO-2019/36106/TKO, č. k. 1154/09 z 22. augusta 2019 a proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava II, postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave a postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. júna 2021 domáhali vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, pozemkového a lesného odboru (ďalej len „okresný úrad“) č. OU-BA-PLO-2019/36106/TKO, č. k. 1154/09 z 22. augusta 2019 (ďalej len „rozhodnutie okresného úradu“) a postupom Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“), Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

Vo vzťahu k sťažovateľke advokátskej kancelárii LEGALSKILLS.SK, s. r. o., ústavnou sťažnosťou namietali porušenie základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1, základného práva podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 a práva podľa čl. 13 dohovoru.

Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti požadujú vyslovenie porušenia označených práv, zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci okresnému úradu na ďalšie konanie. Zároveň požadujú vyslovenie príkazu okresnému úradu „*konať a zaevidovať do doručenej pošty a do spisu námietky...*“. Napokon sťažovateľ žiada priznať finančné zadost'učinenie v celkovej sume 14 433,25 eur a sťažovateľka v celkovej sume 3 250 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], v ktorých mal sťažovateľ pozemky vo vlastníctve, bol vykonávaný projekt jednoduchých pozemkových úprav podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových úpravách“). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že mu bol doručený výpis z rozdeľovacieho plánu projektu jednoduchých pozemkových úprav (ďalej len „rozdeľovací plán“) v rokoch 2018 a 2019. Podľa názoru sťažovateľa na podklade rozdeľovacieho plánu došlo k porušeniu zásad pre umiestnenie nových pozemkov a podmienok primeranosti vyplývajúcich zo zákona o pozemkových úpravách. Na tomto základe podal proti rozdeľovaciemu plánu ešte v roku 2019 námietky na okresnom úrade.

Keďže správny orgán o námietkach nerozhodol, podal sťažovateľ 19. februára 2020 „*Urgenciu a sťažnosť na priet'ahy v konaní o námietkach*“. Okresný úrad odpovedal sťažovateľovi na urgenciu listom doručeným 6. mája 2020, ktorého podstatou bolo, že nemá vedomosť o námietkach sťažovateľa (neboli okresnému úradu doručené).

Následne 15. mája 2020 sťažovateľ oznámil okresnému úradu, že list s námietkami proti rozdeľovaciemu plánu „*bol zo dňa 02.04.2019 odoslaný 09.04.2019*“ a opätovne ho pripojil na vybavenie. V tejto súvislosti sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že „*Správny orgán do dnešného dňa neoznámil, ako sa vysporiadal s námietkami z roku 2019.*“.

3. Na základe dôvodov uvedených v predchádzajúcom bode sťažovateľ požiadal okresnú prokuratúru o vykonanie prokurátorského dozoru. Prokurátor okresnej prokuratúry vec posúdil a podnet sťažovateľa odložil z dôvodu, že uvedená písomnosť (námietky) sa v administratívnom spise nenachádzala, čo bolo potvrdené aj okresným úradom, a navyše zaslanie námietok sťažovateľ nedokladoval predložením doručenky ani iným spôsobom.

Sťažovateľ sa následne obrátil na krajskú prokuratúru so žiadosťou o preverenie vybavenia podnetu prokurátorom okresnej prokuratúry.

Krajská prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa odložila. Sťažovateľ následne adresoval podnet generálnej prokuratúre na prešetrovanie zákonnosti postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry.

V uvedenom podnete sťažovateľ žiadal, „aby po preskúmaní zákonnosti tejto veci v konaní Okresného úradu Bratislava... posúdil, ktoré právne prostriedky dozoru podľa § 22 zákona o prokuratúre je potrebné vykonať...“.

Generálna prokuratúra v upovedomení o spôsobe vybavenia ďalšieho opakovaného podnetu z 25. marca 2021 uviedla: „... zmena pozemkovými úpravami konštituovaného vlastníckeho stavu len vo vzťahu k osobe [REDAKOVANÉ] už v súčasnosti ani nie je možná, pretože by sa ňou muselo zasiahnuť aj do dobromyseľne nadobudnutých vlastníckych práv iných osôb... Inak povedané, ak jeden z účastníkov pozemkových úprav namieta rozdeľovací plán projektu jednoduchých pozemkových úprav vo vzťahu k primeranosti nových pozemkov, nie je možné po schválení vykonania projektu pozemkových úprav samostatne riešiť právne postavenie len tohto účastníka...“

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovateľ porušenie svojich práv odôvodnil „nezaevidovaním riadne doručených námietok“. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti smeruje predovšetkým k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, čo odôvodnil tým, že „lehota na prejednanie je 90 dní a od podania námietok uplynulo už viac ako 2 roky“. Podľa názoru sťažovateľa nezaevidovaním námietok došlo aj k odňatiu možnosti účinne sa brániť proti rozhodnutiam a postupom štátnych orgánov.

5. Sťažovateľka porušenie ňou vymedzených práv odôvodnila tým, že „Pri výkone svojej činnosti Sťažovateľ 2 v súlade s právnymi predpismi podal elektronické podanie, o ktorom doručení má doklad – doručenkou, pričom toto podanie údajne v spise nie je a teda činnosť Sťažovateľa 2 tým je obmedzená, rovnako ako došlo k poškodeniu jeho povesti a dobrého mena, keďže napriek tomu, že si splnil svoje povinnosti je mu odňatá možnosť úspechu vo veci. Rovnako tým, že na základe konania úradu nedošlo do dnešného dňa k prerokovaniu námietok, pričom lehota na prejednanie je 90 dní a od podania námietok uplynulo už viac ako 2 roky, pričom advokát vo veci nemá stále rozhodnutie a nedošlo ani k prešetreniu namietaného nedoručenia námietok, dochádza aj k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov...“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietanie postupu okresného úradu, okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry pri vybavovaní podnetu sťažovateľov. Vo vzťahu k okresnému úradu sťažovateľa svoje výhrady koncipovali v zmysle práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, keď na viacerých miestach ústavnej sťažnosti zdôraznili, že o námietkach proti rozdeľovaciemu plánu okresný úrad do dnešného dňa nerozhodol.

Tvrdenie sťažovateľov o porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy okresným úradom, ktoré aj v mene sťažovateľa formuloval kvalifikovaný právny zástupca, považoval ústavný súd vzhľadom na absenciu právne relevantného odôvodnenia iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu.

7. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07, II. ÚS 339/2020).

8. Podľa § 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 242 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní.

9. Sťažovatelia uviedli, že posledný rozdeľovací plán bol z 8. marca 2019. Proti tomuto rozdeľovaciemu plánu podali námietky ešte v roku 2019, údajne odoslané 9. apríla 2019. Avšak až 19. februára 2020 podal sťažovateľ urgenciu a sťažnosť na prietahy v konaní, teda celkom zjavne po uplynutí zákonom predpokladanej doby (90 dní) a po vydaní rozhodnutia okresného úradu o schválení rozdeľovacieho plánu.

Sťažovateľ teda nevyužil účinný prostriedok nápravy, ktorý mu Správny súdny poriadok poskytoval (v čase od uplynutia lehoty na rozhodnutie o námietkach do rozhodnutia o schválení rozdeľovacieho plánu) v podobe žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 SSP.

Len na okraj tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovatelia tvrdia doručenie námietok, ústavný súd poukazuje, že v žiadnej časti konania (v rámci podnetov prokuratúre ani v konaní pred ústavným súdom) sťažovatelia svoje tvrdenia, od ktorých odvíjajú porušenie práv, nepreukázali a doručenkou o podaní námietok nepriložili (ani v podobe „listovej“ doručenky, ani v podobe „elektronického“ potvrdenia).

10. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti uviedol: „*Rozhodnutie OU-BA-PLO-2019/36106/TKO č. k. 1154/09 z 22.08.2019 Okresného úradu Bratislava, pozemkový a lesný odbor sa ruší a vracia sa na ďalšie konanie a rozhodnutie.*“ Rozhodnutie okresného úradu uvedené v petite ústavnej sťažnosti je rozhodnutím, ktorým okresný úrad podľa § 13 ods. 6 zákona o pozemkových úpravách schválil rozdeľovací plán vo forme umiestňovacieho a vytyčovacieho plánu projektu pozemkových úprav a zoznamu vyrovnání v peniazoch. Proti rozhodnutiu o schválení rozdeľovacieho plánu je prípustný opravný prostriedok v rámci správneho súdnictva, čo je napokon uvedené v časti „*Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu je podľa ustanovenia § 53 zákona č. 71/1967 Zb. prípustné odvolanie...Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom*“.

Ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sťažovatelia požadujú zrušenie rozhodnutia okresného úradu o schválení rozdeľovacieho plánu, je potrebné odmietnuť z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

11. Podľa sťažovateľov by dôvodom zrušenia rozhodnutia okresného úradu o schválení rozdeľovacieho plánu mala byť skutočnosť, že okresný úrad nerozhodol o námietkach sťažovateľa v zákonnej lehote či nerozhodol o nich vôbec. Ústavný súd však dáva do pozornosti, že okresnej prokuratúre bol podnet sťažovateľov doručený 12. augusta 2020. Z priloženého rozhodnutia okresného úradu o schválení rozdeľovacieho plánu vyplýva, že toto rozhodnutie bolo verejnou vyhláškou na úradnej tabuli vyvesené od 22. augusta 2019 do 6. septembra 2019. V nadväznosti na tieto okolnosti a v rámci namietaného postupu pri prokurátorskom dozore nebolo možné v danej veci zaujať iné stanovisko, ako zaujala generálna prokuratúra v liste č. k. VI/2 Gd/25/21/1000-4 z 25. marca 2021 (pozri citáciu v bode 3).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd časť ústavnej sťažnosti namietajúcej postup okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry odmieta z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde. Námietky proti postupu generálnej prokuratúry odmieta ústavný súd z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

12. Pokiaľ ide o namietanie porušenia práv vo vzťahu k sťažovateľke, ústavný súd odmieta túto časť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu podania neoprávnenou osobou podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde. Sťažovateľka totiž nebola v postavení účastníčky správneho konania, ale bola v pozícii právnej zástupkyne, teda konaním či nekonaním správneho orgánu neboli ohrozené práva prináležiace priamo sťažovateľke, ale iba jej klientovi.

Vo vzťahu k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti s ohľadom na uplatnenú argumentáciu, teda že v dôsledku prietahov v konaní bolo porušené právo podnikat', ústavný súd uvádza, že v danom prípade úplne absentuje príčinná súvislosť medzi daným správnym konaním a namietaným porušením práv sťažovateľky.

13. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľov na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 32/2018). Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení práv sťažovateľov zaručených ustanoveniami dohovoru – osobitne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol dospieť ani k záveru o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru.

14. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi (finančné zadost'účinenie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu